

Ruimtelijke onderbouwing voor het afwijken van het bestemmingsplan ten behoeve van het dempen van een kadesloot en verbreden van watergangen in de Wergeastermarpolder

Door het Wetterskip Fryslân is een omgevingsvergunning aangevraagd voor het afwijken van het bestemmingsplan ten behoeve van het dempen van een kadesloot en verbreden van watergangen in de Wergeastermarpolder. De aanvraag is in strijd met de gebruiksbepalingen van het bestemmingsplan "Buitengebied 2008". De percelen zijn in dit bestemmingsplan bestemd als 'Agrarisch gebied' met de nadere aanduiding 'gaaf gebied'. Binnen deze bestemming met de nadere aanduiding 'gaaf gebied' mogen geen aanlegvergunningplichtige werkzaamheden worden uitgevoerd. De aanvraag is dan ook in strijd met het bestemmingsplan "Buitengebied 2008". Er kan medewerking worden verleend door middel van een planologische procedure; de zgn. 'buitenplanse grote afwijking'.

Ruimtelijke onderbouwing

In geval van een planologische procedure moet op een deugdelijke wijze worden gemotiveerd op welke gronden medewerking wordt verleend aan een initiatief; de ruimtelijke onderbouwing.

Beschrijving aanvraag

De aanvraag voorziet in het dempen van een kadesloot (direct grenzend aan de bestaande kering) en het verbreden van diverse sloten zoals is weergegeven op onderstaande afbeelding.

Beoordeling verzoek

Landschappelijke kwaliteit

Op basis van de landschapskaart is de Wergeastermarpolder ingedeeld onder de landschappelijke eenheid van droogmakerijen. Daarnaast valt de polder onder de noemer van 'gave gebieden'. Dit zijn gebieden waarin alle of vrijwel alle gebiedskenmerken nog geheel of vrijwel geheel aanwezig zijn. In het geval dat er sprake is van een gaaf gebied, zal een nieuwe ontwikkeling op voorhand worden uitgesloten, tenzij de kwaliteit van het landschap erdoor aanwijsbaar wordt vergroot.

Het dempingenbeleid van het Wetterskip Fryslân schrijft voor dat dempingen in hetzelfde peilgebied gecompenseerd moeten, met als doel dat de berging binnen een peilgebied gegarandeerd blijft.

Conclusie

Aangezien de compensatie wordt gerealiseerd door middel van verbreding van bestaande sloten (en niet in het graven van nieuwe sloten), wordt het cultuurhistorisch waardevolle slotenpatroon van de droogmakerij in een geringe mate gewijzigd. Met de demping en ook het creëren van een talud wordt een natuurlijke overgang gecreëerd tussen kade en achterliggen gebied. De verbreding van de sloten leidt er toe dat het waterrijke karakter in de polder wordt verbeterd. Hierdoor wordt de kwaliteit van het landschap niet aangetast maar juist vergroot.

Archeologie

Met het verdrag van Malta en als gevolg daarvan het nieuwe archeologische bestel, is het rijksbeleid erop gericht om het archeologisch erfgoed te behouden in de bodem. Het rijksbeleid biedt gemeenten de mogelijkheid om als bevoegd gezag taken op zich te nemen. Voorwaarde daarvoor is dat de gemeente zelf beleid ontwikkelt. Met het nieuwe archeologische bestel heeft de provincie een toetsende en kader stellende rol.

In bestemmingsplannen en ruimtelijke onderbouwingen moet een archeologieparagraaf worden opgenomen. De archeologische verwachtingswaarde en vindplaatsen moeten tijdig in beeld worden gebracht. Voor gebieden met een archeologische verwachtingswaarde geldt een archeologische onderzoekplicht.

Inventarisatie bekende archeologische waarden

In gebieden met een archeologische (verwachtings)waarde mogen diepere bodem verstorende werkzaamheden in principe pas worden uitgevoerd als hiervoor een omgevingsvergunning is verleend.

FAMKE (Frieze Archeologische Monumentenkaart Extra):

Het plangebied is op de FAMKE aangeduid als 'karterend onderzoek 2'. In gebieden met de duiding 'karterend onderzoek 2' kunnen zich archeologische resten bevinden uit de periode ijzertijd - middeleeuwen. Bij ingrepen van meer dan 2500m² dient de verstoorder eerst een karterend archeologisch (boor)onderzoek uit te laten voeren door gekwalificeerde archeologen.

Bestemmingsplan en Erfgoedverordening

In het vigerend Bestemmingsplan Buitengebied 2008 is in de toelichting op pagina 96 opgenomen dat voor plangebieden die op de FAMKE zijn aangegeven als 'karterend onderzoek 2' geldt dat archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd indien sprake is van bodem verstorende ingrepen van meer dan 2500 m². Op de plankaart en in de planregels is geen dubbelbestemming archeologie opgenomen, maar de toelichting behelst duidelijk de intentie en de wenselijkheid van de toepassing van het vigerend archeologiebeleid.

Sinds 1 januari 2014 is een deel van de voormalige gemeente Boarnsterhim, waaronder ook dit plangebied, gefuseerd met de gemeente Leeuwarden. Vanaf dat moment gelden de per 1 januari 2014 vastgestelde Erfgoedverordening Leeuwarden en de Nota Archeologische Monumentenzorg (AMZL) Leeuwarden 2014, voor onderhavig plangebied.

In de Erfgoedverordening wordt in hoofdstuk IV, artikel 25 lid 1, aangegeven dat het verboden is een archeologisch verwachtingsgebied, waarvoor conform artikel 1 lid n op de FAMKE het advies 'karterend onderzoek' geldt, dieper dan 50 cm onder maaiveld te verstoren. Onder lid 2 wordt vermeld wanneer dit verbod niet van toepassing is. Zo wordt onder lid 2, sub b, gesteld dat: "Het verbod in lid 1 niet van toepassing is indien het een verstoring betreft van een archeologisch monument, een terrein van hoge waarde of een archeologisch verwachtingsgebied als aangegeven op de gemeentelijke FAMKE en de ingreep kleiner is dan de oppervlakte die in de desbetreffende advieszone van de gemeentelijke FAMKE wordt aangegeven".

Het gaat in onderhavig plan om een voorgenomen bodemverstoring van ca. 3491 m² en dieper dan 50 cm. Dit is ruim meer dan de zowel in de toelichting van het BP als in de Erfgoedverordening gestelde ondergrens van 2500 m².

Conclusie

In gebieden met de duiding 'karterend onderzoek 2' kunnen zich archeologische resten bevinden uit de periode ijzertijd - middeleeuwen. Bij ingrepen van meer dan 2500m² dient de verstoorder eerst een karterend archeologisch onderzoek uit te laten voeren ter plekke van de nieuw te graven sloten. Dit archeologisch onderzoek moet bestaan uit minimaal zes boringen per hectare, met een minimum van zes boringen per plan, waarbij duidelijk wordt of er vindplaatsen in het plangebied aanwezig zijn.

Als uit die boringen blijkt dat er daadwerkelijk archeologische resten zitten moet de aanleg van de sloten archeologisch begeleid worden. De sloten kunnen in ieder geval aangelegd worden, maar als uit de vooraf gezette boringen blijkt dat er een archeologische laag zit moet de aanleg van de sloten door (professionele) archeologen begeleid worden.

Watertoets

In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf te worden opgenomen van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie. In de waterparagraaf dient uiteengezet te worden of en in welke mate het plan in kwestie gevolgen heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater. Het is de schriftelijke weerslag van de watertoets. Het doel van de watertoets is het waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Door middel van de watertoets wordt in een vroegtijdig stadium aandacht besteed aan het wateraspect. Op 13 februari 2014 heeft het Wetterskip Fryslân een watervergunning afgegeven voor het verrichten van handelingen in het watersysteem. Hieruit is gebleken dat dit plan geen negatieve invloed heeft op de waterhuishouding.

Ecologie

Met de afwijking dient rekening te worden gehouden met het beleid en de wetgeving ten aanzien van de natuurbescherming. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Uitgangspunt is dat met beide geen strijdigheid ontstaat. Anteagroup heeft in opdracht van Wetterskip Fryslân een natuurtoets (rapportnummer: 248645; 29 september 2014) uitgevoerd waarin de beoogde werkzaamheden in ogenschouw zijn genomen. De rapportage is bijgevoegd als bijlage 1.

Gebiedsbescherming

Ten aanzien van de gebiedsbescherming wordt de volgende conclusie getrokken. "Omdat de Ecologische hoofdstructuur op ruime afstand van het plangebied ligt zijn negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden uitgesloten. In dezelfde lijn zijn ook de negatieve effecten op het Natura 2000-gebied Alde Feanen beoordeeld. Omdat dit natuurgebied op meer dan 3,5 kilometer van het plangebied ligt, zijn gezien de aard en omvang van de ingreep negatieve effecten uitgesloten."

Soortenbescherming

De bescherming van soorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. Deze wet bepaalt dat bij ruimtelijke projecten rekening moet worden gehouden met beschermde plant- en diersoorten. Ten aanzien van de soortenbescherming wordt het volgende geconcludeerd. "In het plangebied zijn geen zwaardere beschermde soorten (tabel 2 en 3) aangetroffen of verwacht die voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling in het projectengebied wezenlijk kunnen beïnvloeden."

Bodem

Voor de demping van de watergang wordt gebruik gemaakt van ter plaatse vrijkomende grond. Eventuele tekorten aan grond worden van elders aangevoerd. Verwacht mag worden dat de bodemkwaliteit van de ter plaatse vrijkomende gronden geschikt is voor de demping van de watergang.

Uitvoerbaarheid

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De ontwerp omgevingsvergunning heeft vanaf 6 november 2014 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Tijdens deze periode bestond voor een ieder de mogelijkheid voor het indienen van zienswijzen. Er zijn geen zienswijzen ontvangen.

Economische uitvoerbaarheid

Het plan is een particulier initiatief. Dit betekent, dat de kosten volledig door de initiatiefnemer worden gedragen. Er kan met voldoende zekerheid worden gesteld, dat de initiatiefnemer over de financiële middelen beschikt om het plan te realiseren. De economische uitvoerbaarheid is hiermee gewaarborgd.

Eindconclusie

De werkzaamheden binnen de Wergeastermarpolder zijn ruimtelijk als landschappelijk verantwoord om toe te staan. De afwijking van het bestemmingsplan is dan ook aanvaardbaar. Gelet hierop kan medewerking worden verleend aan dit initiatief door middel van een 'buitenplanse grote afwijking'.